

دوستی

ای پسر! بدان انسان ها تا زنده هستند به دوست نیاز دارند. انسان اگر برادر نداشته باشد بهتر از این است که دوست نداشته باشد. از دانشمندی پرسیدند دوست بهتر است یا برادر؟ گفت: برادر هم خوب است ولی دوست بهتر است.

پس درباره کار دوستان خوب فکر کن و با نیک رفتاری و انسان دوستی ، دوستی خود را محکم تر کن. وقتی که با شخص جدیدی دوست شدی به دوستان قدیمی خود پشت نکن. همواره به دنبال دوستان جدید باش و دوستان قدیمی خود را حفظ کن تا همیشه دوستان زیادی داشته باشی. نکته دیگر اینکه با افرادی که با تو زیاد صمیمی نیستند رفتار خوبی داشته باش و در هر کار نیک و بدی که انجام می دهند ، دلسوز آن ها باش. تا وقتی که از تو انسان - دوستی و خوبی ببینند با تو خوب و صمیمی شوند.

عنصرالمعالی کیکاووس ، کتاب قابوس نامه

مشاورت

مشورت کردن در کارها نشان دهنده قدرت عقل است و همچنین نشان دهنده کمال عقل و آینده نگری. زیرا هرکسی دانشی دارد و هرکدام چیزی می دانند. یک نفر بیشتر و یک نفر کمتر. یک نفر چیزی می داند ولی هیچ وقت از آن استفاده نکرده است و یک نفر دیگر همان چیز را می داند و از آن استفاده کرده است. این موضوع مانند این است که یک نفر بسیار زیاد به سفر رفته و جاهای زیادی را دیده است و تجربیات زیادی کسب کرده است و یک نفر هیچ وقت به سفر نرفته و هیچ جا را ندیده است و این دو نفر مانند هم نیستند. به خاطر همین همیشه گفته اند: با افراد دانا ، پیرها و افراد با تجربه باید مشورت کرد. همچنین یک نفر ممکن است باهوش تر باشد و زودتر همه چیز را متوجه شود و یکی هوش کمتری داشته باشد. استفاده کردن از فکر ده نفر مانند زور ده مرد قوی موثر و مفید است. همه دنیا در این موضوع هم عقیده هستند که هیچ آفریده ای به دانایی حضرت محمد (ص) نیست ولی با این همه خوبی ها و برتری ها و معجزه هایی که ایشان دارند باز هم خداوند به ایشان فرموده است «در کارها مشورت کن». ای محمد(ص) هر وقت می خواهی کار مهمی انجام بدهی یا موضوع مهمی برای تو اتفاق افتاد با دوستان و یاران خود مشورت کن. مشورت نکردن در کارها نشان دهنده این است که عقل انسان کامل نشده است و هیچ کاری بدون مشورت نتیجه خوبی نخواهد داشت.

خواجه نظام الملک توسی، کتاب سیاست نامه